

ταγμάτων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, πρὸ πάντων δὲ τῶν αὐτογράφων, τῶν βουλῶν καὶ πινακίων τοῦ Πάπα. Ἄρα ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς (α) οὔτε ἐπισκόπους ἢ μοναστικά τάγματα δύναται νὰ συστήσῃ ἐν Ἑλλάδι ὁ Πάπας, οὔτε ἱεροκλήρυκας ἢ ἐγκυκλίους νὰ ἀποστείλῃ. Οὐδένα δὲ λόγον δύναται ἰσχυρῶς νὰ ἀντιτάξῃ ὁ Πάπας, ἂν περιορισθῇ ἐν Ἑλλάδι ἢ ἐξουσία αὐτοῦ ὡς περιεστάλη καὶ ἐν τῇ καθολικῇ Γαλλίᾳ, ἐν ἣ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἰσχύουσι καὶ τῷτα' α) ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις διορίζει (προτείνει) τοὺς ἀρχιερεῖς, β) δὲ Πάπας μόνον τοὺς χειροτονεῖ β) τοὺς ἱερεῖς καὶ λοιποὺς κληρικοὺς χειροτονοῦσιν οἱ Γάλλοι ἐπίσκοποι, οὐχὶ δὲ ὁ Πάπας ἢ ἄλλοι ξένοι ἐπίσκοποι γ) οἱ τε ἐπίσκοποι καὶ λοιποὶ κληρικοὶ δίδουσι εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὰς κατωτέρας ἀρχὰς ὄρκον πίστεως δ) οὐδεὶς ἄνθρωπος, φέρων ὀνομασίαν ἐξάρχου, τοποτηρητοῦ ἢ ἐπιτρόπου τοῦ Πάπα, δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τι ἐν Γαλλίᾳ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῆς κυβερνήσεως ε) οὐδεὶς κληρικὸς δύναται νὰ ἐνασκῇ τὰ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, μὴ ὢν ὑπήκοος Γάλλος ζ) αἱ καταχρήσεις ἢ ὑπερβάσεις τῆς ἐξουσίας τοῦ κλήρου δικάζονται καὶ περιστέλλονται ὑπὸ τοῦ ὑποτελοῦς τῇ κυβερνήσει Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ζ) ἡ ἐκκλησιαστικὴ διδασκαλία καὶ ἡ δημοσία τῶν πολιτῶν ἀνατροφή ἐνεργεῖται ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ ἐπιβόρῃν τῆς κυβερνήσεως η) ἡ κυβέρνησις διορίζει τὰς ἐπισκοπὰς καὶ ἐφημερείας θ) οὐδεμίαν διαταγὴν ἢ βούλα τοῦ Πάπα δύναται νὰ ἐνεργηθῇ παρὰ τὴν ἄδειαν τῆς κυβερνήσεως (6).

Λίαν ἀπρεπῶς εἰσῆχθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὰς βουλὰς καὶ ἐψηφίσθη ὑπὸ τούτων ὁ ἀπὸ 30 Μαΐου 1860 νόμος, καθ' ὃν καὶ οἱ τοῦ Ῥωμαιοκαθολικοῦ δόγματος ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὶ κληρικοὶ πρέπει νὰ δίδωσι τὸν ὄρκον ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν καὶ ἄλλων τῆς Ἑλλάδος ἀρχῶν οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ δι' ἀπλῆς ἐπὶ τῇ ἱερῶσύνῃ διαβεβαιώσεως, ὡς τοῦτο πράττουσι καὶ οἱ τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος κληρικοὶ καθότι δ' οὕτω διδόμενος παρ' αὐτῶν ὄρκος οὐδένα παρέχει θρησκευτικὸν κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν δόγμα των δεσμὸν.—Ὁ μικτὸς γάμος μεταξὺ ἀνδρὸς ὀρθοδόξου καὶ γυναικὸς πρεσβευούσης ἄλλην χριστιανικὴν θρησκείαν, ἢ τ' ἀνάπαλιν, ἐπιτρέπεται ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀπὸ 10 Αὐγούστου 1861 νό-

(α) Ὡρα φύλλον 54 ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ 1835, περιέχον δηλοποιεῖν, ὅτι ἀνεγνωρίσθη διὰ βασιλικῆς διατάγματος τῆς 20 Ἀπριλίου 1833 ὁ κ. Ἰωσήφ, Μαρία, Ἀλξάνδρος ὡς δικαίως ἐπίσκοπος Σύρου, ἀντὶ τοῦ ἀπεβιώσαντος Α. Βλάχου.

(6) Block, dict. politique, v. Concordat. ἐπι Ch. Giraud, αὐτ., Α. Laboulay, de l'église catholique et de l'état (Révue de législation et de Jurisprudence, 1843. Ὅθεν οἱ ἐκσπρονδονιζόμενοι ὑπὸ τοῦ Πάπα πολιτικὰ ἀφορισμοὶ δὲν εἰσχωροῦσιν εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Γαλλίας.

μου' ὁμοίως ἐπιτρέπεται καὶ ἐν Ῥωσίᾳ δυνάμει εἰδικῆς νομοθετικῆς διατάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 2 Ὀκτωβρίου 1865.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ.

ΒΑΝΙΓΚΑ

(1800—1804)

ΔΙΗΓΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ὁ π ὁ

ALEXANDRE DUMAS.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

(Συνέχ. Ἴδε φυλλάδ. 373 καὶ 375.)

Τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, ἡ Βάνιγκα εὔρε τὸν πατέρα αὐτῆς μόνον. Ὁ Θεόδωρος δὲν εἶχε τὴν γενναϊότητα νὰ παρουσιασθῇ, ἀφ' οὗ ἀπώλεσε πᾶσαν ἐλπίδα, ἐνώπιον τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐπιβᾶς δὲ ἐλκήθρου ἐπορεύθη εἰς τὰ περίξ τῆς πόλεως. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ Βάνιγκα μόλις ἀντήλλαξαν ὀλίγας λέξεις· ἀλλ' ὅσον ἐκφραστικὴ καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ σιωπὴ αὐτῆ, ἡ Βάνιγκα ἐπέδειξεν ἐξωτερικῶς τὴν συνήθη αὐτῇ ἀταραξίαν, μόνος δ' ὁ στρατηγὸς ἐφάνη τεθλιμμένος καὶ καταβεβλημένος.

Τὸ ἑσπέρας, ἐν ᾧ ἐμελλεν ἡ Βάνιγκα νὰ καταβῇ ὅπως πῆν τὸ τέιον, εἰς ὑπνρέτης ἐκόμισεν αὐτὸ εἰς τὸν θάλαμόν της, λέγων ὅτι ὁ στρατηγὸς ἦτο ἀδιάθετος καὶ εἶχεν ἀποχωρήσει εἰς τὰ δωμάτια αὐτοῦ. Ἡ δὲ Βάνιγκα, ἐρωτήσασα περὶ τοῦ εἶδους τῆς ἀδιαθεσίας καὶ μαθοῦσα ὅτι δὲν ἦτο σοβαρὰ, παρήγγειλεν εἰς τὸν ὑπνρέτην νὰ εἴπῃ εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς ὅτι ἦτο εἰς τὰς διαταγὰς του, ἂν τυχὸν εἶχεν ἀνάγκην τινός. Ὁ στρατηγὸς ἐμήνυσε πρὸς αὐτὴν, εὐχαριστῶν, ὅτι πρὸς τὸ πικρὸν μονώσεως καὶ ἡσυχίας μόνον ἀνάγκην εἶχεν. Ἡ Βάνιγκα τότε, εἰποῦσα ὅτι ἐμελλε νὰ μείνῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἀπέπεμψε τὸν ὑπνρέτην. Μόλις δ' ἐξῆλθεν οὗτος καὶ ἡ Βάνιγκα προσέταξε τὴν Ἀννούσκαν, ὁμογάλακτον αὐτῆς, ἥτις τὴν ὑπνρέτει πάντοτε, νὰ παραμονεύτῃ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Θεοδώρου καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως αὐτήν.

Περὶ τὴν ἐνδεκάτην τῆς νυκτὸς ἡ πύλη τοῦ μεγάρου ἠνοιχθη, ὁ δὲ Θεόδωρος, καταβᾶς ἐκ τοῦ ἐλκήθρου, κατηυθύνθη πρὸς τὰ δωμάτια αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ ἀνακλίντρου, βεβουθισμένος εἰς βαρείας σκέψεις. Τὸ μεσονύκτιον ἤκουσε κρουομένην τὴν θύραν αὐτοῦ καὶ, ἀνοίξας, εἶδε τὴν Ἀννούσκαν, ἥτις εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἡ κυρία της τὸν παρεκάλει νὰ ὑπάγῃ ἀμέσως εἰς τὸ δωμάτιόν της. Ἐκπληκτος διὰ

τὴν πρόσκλησιν, ἣν οὐδὲν ὡς περιέμενε, ὁ Θεόδωρος ὑπήκουσεν.

Εὔρε δὲ τὴν Βάνιγκαν καθημένην, φέρουσαν λευκὴν ἐσθῆτα, καὶ, ἐπειδὴ ἦτο ὠχροτέρη ἢ συνήθως, ὁ Θεόδωρος ἐστάθη εἰς τὴν θύραν νομίσας ὅτι εἶδεν ἄγαλμα ἐνδεδυμένον πρὸς ταφὴν.

— Ἐλα, εἶπεν ἡ Βάνιγκα. Ἡ δὲ φωνὴ αὐτῆς οὐδὲ τὴν παραμικρὰν ἐδήλου συγκίνησιν.

Ὁ Θεόδωρος ἐπλησίασεν, ἐλκόμενος ὑπὸ τῆς φωνῆς ὡς ὁ σίδηρος ὑπὸ τοῦ μαγνήτου· ἡ δ' Ἄννούτκα ἐκλείσσε τὴν θύραν.

— Δοιπὸν! ἠρώτησεν ἡ Βάνιγκα, τί ἀπήντησεν ὁ πατήρ μου;

Ὁ Θεόδωρος διηγήθη τὸ πᾶν, ἡ δὲ νέα κόρη ἤκουσε τὴν διήγησιν ταύτην ἀταράχως· ἀλλὰ τὰ χεῖλη αὐτῆς, ἐπὶ τῶν ὁποίων μόνων ἐφαίνετο ἀκόμη ἡ ὑπαρξίς τοῦ αἵματος, ἐγένοντο λευκά ὡς ἡ ἐσθῆς ἦν περιεβάλλετο. Ὁ Θεόδωρος δ' εἰς ἐναντίας ἐπύρεσσε καὶ ἐφαίνετο σχεδὸν παράφρων.

— Τώρα, τί σκοπὸν ἔχεις; ἠρώτησεν ἡ Βάνιγκα διὰ τῆς αὐτῆς ψυχρᾶς φωνῆς δι' ἧς εἶχεν ἀπευθύνει τὰς ἄλλας ἐρωτήσεις.

— Μὲ ἐρωτᾷς τί σκοπὸν ἔχω, Βάνιγκα; καὶ τί θέλεις νὰ κάμω; τί ἄλλο μ' ἀπομένει, διὰ νὰ μὴ ἀνταμείψω τὰς εὐεργεσίας τοῦ προστάτου μου δι' ἀτίμου πράξεως, εἰ μὴ νὰ φύγω ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν καὶ νὰ ὑπάγω νὰ φονευθῶ εἰς τὸν πρῶτον πόλεμον ὅστις κηρυχθῆ;

— Εἶσαι τρελλός! — εἶπεν ἡ Βάνιγκα μετὰ μειδιάματος δηλοῦντος παραδόξως θρίαμβον ἄμα καὶ περιφρόνησιν· διότι, εἰς ἐκείνης τῆς στιγμῆς, ἤσθάνετο τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Θεοδώρου, καὶ ἐνόει ὅτι ἐμελλε νὰ διευθύνῃ, ὡς βασίλισσα, τὸν ὑπόλοιπον βίον αὐτοῦ.

— Δοιπὸν, ἀνέκρχεν ὁ νέος ἀξιωματικός, ὁδήγησέ με, πρόσταξε· μὴ δὲν εἶμαι δοῦλός σου;

— Πρέπει νὰ μείνης, εἶπεν ἡ Βάνιγκα.

— Νὰ μείνω!

— Ναί! εἶναι ἴδιον τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων νὰ ὁμολογῶσιν ἀμέσως τὴν ἠττάν των· ὁ ἀνὴρ, ὁ ἀξίος τοῦ ὀνόματος τούτου, πολεμεῖ.

— Νὰ πολεμήσω! καὶ κατὰ τίνας; κατὰ τοῦ πατρός σου! ποτέ!...

— Ποῖος σὲ λέγει νὰ πολεμήσης κατὰ τοῦ πατρός μου; εἰς τὰ πράγματα πρέπει νὰ ἀντισταθῆς· οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι δὲν διευθύνουν αὐτοὶ τὰ πράγματα, ἀλλὰ παρασύρονται ὑπ' αὐτῶν. Προσποιήσου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου ὅτι πολεμεῖς τὸν ἔρωτά σου· κατόρθωσε νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸν κατέβαλες, καὶ, ἐπειδὴ νομίζει ὅτι δὲν γνωρίζω τὴν αἴτησίν σου, δὲν θὰ μὲ ὑποπτέσῃ· ἐγὼ δὲ θὰ ζητήσω προθεσμίαν δύο ἐτῶν καὶ θὰ τὴν λάβω. Τίς ἤξεύρει τί

θὰ γεννήσουν τὰ δύο αὐτὰ ἔτη; πιθανὸν ὁ αὐτοκράτωρ ν' ἀποθάνῃ· ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον θέλουν νὰ μὲ δώσουν πιθανὸν ν' ἀποθάνῃ· καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ μου, ὃ μὴ γένοιτο, πιθανὸν ν' ἀποθάνῃ!...

— Ἄλλ' ἂν ἀπαιτήσουν ἀπὸ σέ;...

— Ἄν ἀπαιτήσουν! ὑπέλαβεν ἡ Βάνιγκα, — καὶ ζωηρὸν ἐρώθημα ἐκάλυψε πρὸς στιγμὴν τὰς παρεῖας αὐτῆς, — καὶ ποῖος θ' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ ἐμέ; ὁ πατήρ μου μὲ ἀγαπᾷ ἀρκετὰ διὰ νὰ μὴ τὸ κάμῃ· ὁ αὐτοκράτωρ ἔχει ἀρκετὰς οἰκογενειακὰς φροντίδας ὥστε νὰ μὴ ταραξῆ τὰς οἰκογενεῖας τῶν ἄλλων· ἄλλως τε μὲ μένει, ἐν ἐλλείψει ἄλλων, ἐν τελευταίον καταφύγιον· ὁ Νέβας ἀπέχει τριακόσια βήματα ἀπ' ἐδῶ, καὶ τὰ νερά του εἶναι βαθέα.

Ὁ Θεόδωρος ἐῤῥήξε κραυγὴν, διότι, ἐκ τῆς συνοφρυώσεως καὶ τῆς συστολῆς τῶν χειλέων τῆς νέας ἐδηλοῦτο ἀπόφασις τοσοῦτον σταθερά, ὥστε ἐνόησεν ὅτι ἡ κόρη ἐκείνη ἠδύνατο νὰ συντριβῆ οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ καμφθῆ.

Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ὑπὸ τῆς Βανίγκας προτεινόμενον σχέδιον συνεφώνει πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ Θεοδώρου, δὲν ἀνέτεινε πλέον· ἄλλως τε ἡ Βάνιγκα, ἐνεκα τοῦ ἀκάμπτου αὐτῆς χαρακτήρος, εἶχε, τὸ λέγομεν, ἐπὶ πάντων τῶν περὶ αὐτὴν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ, ἐπιβρόχην εἰς ἣν, ἀνεπαίσθητος, ἕκαστος ὑπέκειν. Ὁ Θεόδωρος συγκατένευσε λοιπὸν, ὡς μερᾶκιον, εἰς τὰς θελήσεις αὐτῆς, τὸν δ' ἐρωτᾶ τῆς νέας ἠύξησεν ἔτι πλέον ἢ εἰς τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς ἀντίστασις.

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν νυκτερινὴν ταύτην ἀπόφασιν ἐξετελέσθη, παρακονοθείσης τῆς Βανίγκας εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς δι' ἐλαφρὸν ἁμάρτημα τοῦ Γρηγορίου, ἡ ποινὴ τὴν ὁποῖαν περιεγράψαμεν ἐν ἀρχῇ.

Ὁ Θεόδωρος, ὅστις, ὡς ὑπασιπιστῆς, εἶχε, κατὰ χρέος, ἐπιτηρήσει τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, δὲν προσέσχεν εἰς τοὺς ἀπειλητικὸς λόγους τοὺς ὁποῖους ὁ δοῦλος εἶπεν ἀποχωρῶν. Ὁ ἀμαξηλάτης Ἰβάν, ἀφ' οὗ ἐχρησίμευσεν ὡς δῆμιος, μετεμορφώθη εἰς ἱατρὸν καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν καθημαγμένων ὤμων τοῦ παθόντος πτύγματα πανίου βεβρωγμένα καὶ ἀλατισμένα ὅπως οὐλώσῃ τὰς πληγὰς. Ὁ Γρηγόριος ἐνοσηλεύθη τρεῖς ἡμέρας, καθ' ἃς ἀνεπόλησε κατὰ νοῦν πλείστους τρόπους ἐκδικήσεως· μετὰ δὲ τὰς τρεῖς ταύτης ἡμέρας, ἰαθεὶς ἐντελῶς, ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν του, καὶ, ἐξαιρουμένου αὐτοῦ, οἱ πάντες ἐλησημόνησαν τὸ συμβάν· καὶ ὁ Γρηγόριος δὲ αὐτὸς, ἂν ἦτο ἀληθῆς Ρῶσος, ἤθελε ταχέως λησημονῆσαι· ποινὴν συνήθη εἰς τὰ ἀγροῖκα τέκνα τῆς Μοσχοβίας καὶ ἐπομένως οὐδένα ἐμπνέουσιν αὐτοῖς πόθον ἐκδικήσεως· ἀλλ' ὁ Γρηγόριος εἶχεν, ὡς εἶπομεν, αἷμα ἑλληνικὸν εἰς τὰς φλέβας· ὑπεκρίθη μὲν λοιπὸν, ἀλλὰ δὲν ἐλησημόνησεν.

Εἰ καὶ ὁ Γρηγόριος ἦτο δοῦλος, εἶχεν ἀποκτήσει

κατ' ὀλίγον, ὡς ἐκ τῆς ἐργασίας ἦν ἐξεπλήρου παρά τῷ στρατηγῷ, πλείονα οἰκειότητα ἢ οἱ λοιποὶ ὑπηρεῖται. Ἄλλως τε, πανταχοῦ, οἱ κουρεῖς ἀξιῶνται μεγάλων προνομίων παρά τῶν ζυριζομένων, ἴσως δὲ ὅτι ἐμφύτως δεικνύμεθα ἦττον ὑπερήφανοι πρὸς τὸν κρατοῦντα καθ' ἑκάστην ἐπὶ δέκα λεπτὰ τὴν ὑπαρξίν ἡμῶν μεταξύ τῶν χειρῶν του. Ὁ Γρηγόριος λοιπὸν ἐκαρποῦτο τὰ προνόμια τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, καὶ σχεδὸν καθ' ἑκάστην ἡ ὥρα τοῦ ζυρίσματος τοῦ στρατηγοῦ κατηναλίσκετο εἰς συνομιλίαν.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ στρατηγός, μέλλων νὰ παρευρεθῆ εἰς τινὰ ἐπιθεώρησιν, ἐκάλεσε τὸν Γρηγόριον λίαν πρῶτῃ, καὶ, ἐν ᾧ οὗτος ἐξόριζεν αὐτὸν μετὰ τῆς δυνατῆς ἐπιδεξιότητος, ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ Θεόδωρου, ὃν ὁ κουρεὺς ἐπήνεσε μεγάλως. Τότε ὁ στρατηγός, ἐνθυμηθεὶς τὴν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ νέου ὑπασπιστοῦ, ἐκτελεσθεῖσαν ποινὴν, ἠρώτησε τὸν δούλον ἂν δὲν εὑρίσκειν εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον πρῖστη ὡς ὑπόδειγμα τελειότητος, κάμμίαν μικρὰν ἔλλειψιν ἀμαυροῦσαν προτερήματα τοσοῦτον μεγάλα καὶ λαμπρά.

Ὁ Γρηγόριος ἀπεκρίθη ὅτι, ἐξαιρουμένης τῆς ὑπερηφανείας, εἰσέωρει αὐτὸν ἀμεμπτον.

— Ὑπερήφανος; ἠρώτησεν ἐκπληκτος ὁ στρατηγός· ἐνόμιζα ἴσα ἴσα ὅτι αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα τὸν λείπει.

— Ἦθελα νὰ εἰπῶ, φιλόδοξος, ἀπάντησεν ὁ Γρηγόριος.

— Πῶς, φιλόδοξος! εἶπεν ὁ στρατηγός· μὲ φαίνεται ὅτι δὲν ἔδωκε δείγματα φιλοδοξίας ἐμβλαίνων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου· διότι, μετὰ τὴν διαγωγὴν του εἰς τὴν τελευταίαν ἐκστρατεῖαν, ἤμποροῦσε νὰ διορισθῆ καὶ εἰς τὴν αὐλήν.

— Ἦ! ὑπάρχουν παλλὰ εἶδη φιλοδοξίας, εἶπε μειδιῶν ὁ Γρηγόριος· ὁ ἓνας ἐπιθυμεῖ ὑψηλὴν θέσιν, ὁ ἄλλος λαμπρὸν γάμον· ὁ ἓνας θέλει νὰ προχωρήσῃ μόνος του, ὁ ἄλλος διὰ τῆς γυναικὸς του καὶ τότε σηκώνει τὰ μάτια του ὑψηλότερα ἀφ' ὅσον πρέπει.

— Τί ἐννοεῖς; ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός ἀρχίζων νὰ ὑποπτύσῃ τί ἤθελε νὰ εἶπῃ ὁ Γρηγόριος.

— Ὁ λόγος μου εἶναι, ἐξοχώτατε, ἀπάντησεν αὐτός, ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι, ὅταν τοὺς φέρεται κἀνεὶς καλὰ, λησμονοῦν τὴν θέσιν των καὶ ζητοῦν ν' ἀναίθουν ὑψηλότερα, ἂν καὶ ἦναι τόσον ὑψηλὰ ὥστε τοὺς ἔρχεται ζάλη.

— Γρηγόρη! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός, ἐδιάλεξες, πιστευσέ με, ἐμπερδευμένην δουλειάν· αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγεις εἶναι κατηγορία καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀποδείξῃς.

— Μὰ τὸν ἄι Βασίλη! ἐξοχώτατε, ὅσον ἐμπερδευμένη καὶ ἂν ἦναι μιὰ δουλειὰ, ζεμπερδεύεται κἀνεὶς ὅταν ἔχη τὴν ἀλήθειαν μαζὶ του· καὶ εἶμαι ἐτοιμὸς νὰ ἀποδείξω ὅ, τι εἶπα.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ στρατηγός, ἐπιμένεις ὅτι ὁ Θεόδωρος ἀγαπᾷ τὴν κόρην μου!

— Ἄ! εἶπεν ὁ πανούργος δούλος, δὲν τὸ εἶπα ἐγώ· σεῖς τὸ εἶπατε, ἐξοχώτατε· ἐγὼ δὲν ὠνόμασα τὴν κυρίαν Βάνιγκαν.

— Ὅμως αὐτὴν ἐνοοῦσες, δὲν εἶναι ἀληθές; ἐμπρός, εἶπε καὶ σὺ μίαν φοράν τὴν ἀλήθειαν.

— Εἶναι ἀληθές, ἐξοχώτατε, αὐτὴν ἐνοοῦσα.

— Καὶ βεβαίως νομίζεις ὅτι καὶ ἡ κόρη μου τὸν ἀγαπᾷ.

— Τὸ φοβοῦμαι, ἐξοχώτατε.

— Καὶ διὰ τί τὸ νομίζεις; Λέγε.

— Πρῶτον, ὁ κύριος Θεόδωρος δὲν χάνει ποτὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ με τὴν κυρίαν Βάνιγκαν.

— Ἀφ' οὗ κατοικοῦμεν μαζὶ, θέλεις νὰ τὴν ἀποφεύγῃ;

— Ὅταν ἡ κυρία Βάνιγκα ἐπιστρέφῃ ἀργὰ, καὶ ὁ κύριος Θεόδωρος δὲν ἔτυχε νὰ σὰς συνοδεύσῃ, ὅ, τι ὥρα καὶ ἂν ἦναι, ὁ κύριος Θεόδωρος εὑρίσκεται πρῶν διὰ νὰ τὴν προσφέρῃ τὸ χέρι του ὅταν καταβαίνη ἀπὸ τὴν ἄμαξαν.

— Ὁ Θεόδωρος μὲ περιμένει, ὅπως εἶναι χρέος του, εἶπεν ὁ στρατηγός ἀρχίζων νὰ πιστεύῃ ὅτι αἱ ὑποψίαι τοῦ δούλου προήρχοντο ἐξ ἐλαφρῶν ἐνδείξεων· μὲ περιμένει, προσέθηκε, διότι ὁποιανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτὸς καὶ ἂν ἐπιστρέψω, πιθανὸν νὰ ἔχω νὰ τὸν δώσω προσταγὰς.

— Δὲν περνᾷ ἡμέρα χωρὶς ὁ Θεόδωρος νὰ ὑπάγῃ εἰς τῆς κυρίας Βανίγκας, ἂν καὶ δὲν ἦναι συνήθεια δι' ἓνα νέον, μάλιστα εἰς ἓνα σπῆτι ὡσὰν τῆς ἐξοχότητός σας.

— Ταῖς περισσότεραις φοραῖς ἐγὼ τὸν στέλλω, εἶπεν ὁ στρατηγός.

— Καλὰ, τὴν ἡμέραν, ἀπάντησεν ὁ Γρηγόριος· ἀλλὰ . . . τὴν νύκτα;

— Τὴν νύκτα! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός ἐγειρόμενος καὶ ὠχρῶν τοσοῦτον, ὥστε μετ' ὀλίγον ἤναγκάσθη νὰ στηριχθῆ ἐπὶ τινος τραπέζης.

— Μάλιστα, τὴν νύκτα, ἐξοχώτατε, ἀπάντησεν ἑσυχῶς ὁ Γρηγόριος· καὶ ἀφ' οὗ ἤρχισα, ὡς με εἶπατε, ἐμπερδευμένην δουλειάν, θὰ τὴν ἀποτελειώσω· καὶ ἔπειτα προτιμῶ νὰ τιμωρηθῶ πάλιν καὶ ἀκόμη περισσότερον, παρὰ νὰ ὑποφέρω νὰ ἀπατοῦν τὸν καλὸν κύριόν μου.

— Πρόσεχε καλὰ εἰς τὰ λόγια σου, δούλε· ἂν ἡ κατηγορία τὴν ὁποίαν κἀμνεὶς διὰ νὰ ἐκδικηθῆς δὲν στηρίζεται εἰς ἀποδείξεις φανεράς, ἀναντιρρήτους, θετικὰς, θὰ τιμωρηθῆς ὡς ἄτιμος συκοφάντης.

— Λέχομαι, ἀπάντησεν ὁ Γρηγόριος.

— Καὶ λέγεις ὅτι εἶδες τὸν Θεόδωρον νὰ ἐμβαίνη τὴν νύκτα εἰς τῆς κόρης μου;

— Δὲν λέγω ὅτι τὸν εἶδα νὰ ἐμβαίη, ἐξοχώτα-
τε· λέγω ὅτι τὸν εἶδα νὰ ἐβγαίη.

— Καὶ πότε;

— Πρὸ ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας, ὅταν ἤρχο-
μην εἰδῶ.

— Ψεύδῃσαι, εἶπεν ὁ στρατηγὸς ὑψὼν τὴν χεῖρα
κατὰ τοῦ δούλου.

— Δὲν εἶναι αὐταὶ αἱ συμφωνίαι μας, ἐξοχώτα-
τε, ἀπήντησεν ὁ δούλος ὑποχωρῶν· δὲν θὰ τιμωρη-
θῶ εἰμὴ ἂν δὲν δώσω ἀποδείξεις.

— Καὶ ποῖαι εἶναι αὐταὶ αἱ ἀποδείξεις;

— Σὰς τὸ εἶπα.

— Καὶ ἐλπίζεις ὅτι θὰ πιστεύσω τὸν λόγον σου;

— Ὅχι· ἐλπίζω ὅτι θὰ πιστεύσετε τὰ μάτια σας.

— Πῶς αὐτό;

— Τὴν πρώτην φοράν ὅπου ὁ κύριος Θεόδωρος
θὰ ἦναι εἰς τῆς κυρίας Βανίγκας μετὰ τὰ μεσάνυ-
κτα, θὰ ἔλθω νὰ εἰδοποιήσω τὴν ἐξοχώτητά σας,
καὶ τότε θὰ ἠμπορέσετε νὰ κρίνετε μόνος σας ἂν ψεύ-
δωμαι. Ἀλλ' ἕως τώρα, ἐξοχώτατε, ὅλοι οἱ ὄροι τῆς
ὑπηρεσίας τὴν ὁποῖαν σὰς προσφέρω εἶναι εἰς βά-
ρος μου.

— Πῶς;

— Βέβαια· ἂν δὲν δώσω τὰς ἀποδείξεις, θὰ μὲ
τιμωρήσετε ὡς ἀτιμον συκοφάντην, ἀξιόλογα· ἀλλ'
ἂν τὰς δώσω, ποῖα θὰ ἦναι ἡ ἀμοιβή μου;

— Χίλια ρούβλια καὶ ἡ ἐλευθερία.

— Συμφωνῶ, ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Γρηγόριος
ἠσύχως, θέτων τὰ ξυράφια ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ
στρατηγοῦ, καὶ ἐλπίζω ὅτι μετὰ ἑκτῶ ἡμέρας θὰ
μὲ δώσετε δίκαιον.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε, καταλείπων, ὡς ἐκ τῆς
βεβαιότητος αὐτοῦ, τὸν στρατηγὸν πεπεισμένον ὅτι
μεγάλη δυστυχία ἠπειλεῖ τοῦτον.

Ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ὁ στρατηγὸς ἤκουε
πᾶσαν λέξιν, παρετήρει πᾶν κίνημα ἀνταλλασσόμε-
νον, πρὸντος αὐτοῦ, μετὰ τῆς Βανίγκας καὶ τοῦ
Θεοδώρου· ἀλλ' οὐδὲν, οὔτε παρὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ
οὔτε παρὰ τῆς θυγατρὸς του, ἐπεκύρωσε τὰς ὑποψί-
ας του· ἐξ ἐναντίας ἡ Βανίγκα ἐφάνη αὐτῷ ψυχρο-
τέρα καὶ μᾶλλον περισκεμμένη τοῦ συνήθους.

Ὀκτῶ ἡμέραι παρῆλθον· τὴν δὲ νύκτα τῆς ἐγδοῆς
πρὸς τὴν ἐνάτην, περὶ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς
πρωίας, ἔκρουσε τις τὴν θύραν τοῦ στρατηγοῦ· ἦτο
δ' ὁ Γρηγόριος.

— Ἄν ἡ ἐξοχώτης σας θέλη νὰ ὑπάγῃ εἰς τῆς
κυρίας, εἶπε, θὰ εὕρῃ ἐκεῖ τὸν κύριον Θεόδωρον.

Ὁ στρατηγὸς ὠχρίασεν, ἐνεδύθη ἐν σιωπῇ, ἠκο-
λούθησε τὸν δούλον μέχρι τῆς θύρας τῆς Βανίγκας
καὶ ἀπέλυσε διὰ νεύματος τὸν καταδότην, ὅστις,
ἀντὶ ν' ἀπέλθῃ ὑπακούων εἰς τὴν σιωπηρὰν ἐκείνην
προσταγὴν, ἐκρύβη εἰς τινὰ γωνίαν τοῦ διαδρόμου.

Ὁ στρατηγὸς, νομίζων ἑαυτὸν μόνον, ἔκρουσεν ἄ-
παξ τὴν θύραν· ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐμεινεν ἐν σιωπῇ,
τοῦθ' ὅπερ οὐδὲν ἐδήλου, διότι δυνατὸν ἦ Βανίγκα
νὰ ἐκοιμάτο. ἔκρουσε λοιπὸν καὶ δεύτερον, ἡ δὲ
νέα κόρη ἠρώτησε διὰ φωνῆς λίαν ἀτακτοῦ·

— Ποῖος εἶναι;

— Ἐγὼ, ἀπήντησεν ὁ στρατηγὸς διὰ φωνῆς
τρεμούσης ἐκ τῆς συγκινήσεως.

— Ἄννούσκα, εἶπεν ἡ νέα πρὸς τὴν ὀμογάλακτον
αὐτῆς, ἥτις ἐκοιμάτο εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον,
ἄνοιξε τὸν πατέρα μου. — Μὲ συγχωρεῖτε, πάτερ
μου, προσέθηκεν· ἡ Ἄννούσκα ἐνδύεται καὶ ἀμέσως
σὰς ἀνοίγει.

Ὁ στρατηγὸς περιέμεινε μεθ' ὑπομονῆς, διότι δὲν
εἶχεν ἀναγνωρίσει συγκίνησιν τινὰ εἰς τὴν φωνὴν τῆς
θυγατρὸς του καὶ ἠλπιζεν ὅτι ὁ Γρηγόριος εἶχεν ἀ-
πατηθῆ.

Μετ' ὀλίγον δ' ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ὁ στρατηγὸς
εἰσῆλθε ρίπτων περὶ ἑαυτὸν βλέμμα ἐταστικόν· ἀλλ'
οὐδεὶς εὕρισκετο ἐν τῷ πρώτῳ δωματίῳ.

Ἡ Βανίγκα ἦτο κεκλιμένη, ὠχροτέρα ἴσως τοῦ
συνήθους, ἀλλ' ὅλως ἀτάραχος καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων
ἔχουσα τὸ μειδίαμα μεθ' οὗ ἐδέχετο πάντοτε τὸν
πατέρα αὐτῆς.

— Εἰς τί, ἠρώτησεν ἡ κόρη διὰ γλυκυτάτης φω-
νῆς, εἰς τί ὀφείλω τὴν ἐπίσκεψίν σας αὐτὴν τὴν ὥ-
ραν τῆς νυκτός;

— Ἦθελα νὰ σὲ ὀμιλήσω περὶ πράγματος σπου-
δαίου, ἀπήντησεν ὁ στρατηγὸς, καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ
μὲ συγχωρήσης διότι ἐτάραξα τὸν ὕπνον σου.

— Εἶμαι πάντοτε εὐτυχῆς ὅταν σὰς βλέπω,
ὅποια ὥρα καὶ ἂν ἦναι.

Ὁ στρατηγὸς εἶδε πάλιν περὶ ἑαυτὸν, καὶ τὸ πᾶν
ἔπεισεν αὐτὸν ὅτι οὐδεὶς ἐκρύπτετο ἐν τῷ πρώτῳ
δωματίῳ· ἀλλ' ἔμενε τὸ δεύτερον.

— Σὰς ἀκούω, εἶπεν ἡ Βανίγκα μετὰ στιγμιαίων
σιωπῆν.

— Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶμεθα μόνον, ἀπήντησεν ὁ
στρατηγὸς καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀκούσωσιν ἄλλοι ὅ,τι
θὰ σὲ εἶπω.

— Ἡ Ἄννούσκα, τὸ γνωρίζετε, εἶναι ὡσάν ἀδελ-
φή μου, εἶπεν ἡ Βανίγκα.

— Ἀδιάφορον, ἐπικνέλαθεν ὁ στρατηγὸς λαμβά-
νων κηρίον καὶ πορευόμενος πρὸς τὸν παρακείμενον
θάλαμον, μικρότερον τοῦ τῆς θυγατρὸς του.

— Ἄννούσκα, εἶπε, πρόσεχε εἰς τὸν διάδρομον
νὰ μὴ ἀκούσῃ κανεὶς.

Λέγων δὲ ταῦτα, ὁ στρατηγὸς ἔστρεψε περὶ ἑ-
αυτὸν ἐταστικόν βλέμμα, ἀλλ' οὐδεὶς, ἐκτὸς τῆς
νέας ὑπηρετίδος, ὑπῆρχεν ἐν τῷ θαλάμῳ.

Ἡ Ἄννούσκα ὑπήκουσε, καὶ ὁ στρατηγὸς, ἐξελθὼν
μετ' αὐτὴν, ἐκάθησε παρὰ τὴν κλίνην τῆς θυγατρὸς

του· ἡ δὲ Ἀννούσκα, νευσάσης τῆς Βάνιγκας, κατέλιπεν αὐτοὺς μόνους.

Ὁ στρατηγὸς ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὴν θυγατέρα, ἣτις ἀντέτεινε τὴν ἑαυτῆς ἄνευ δισταγμοῦ.

— Κόρη μου, εἶπεν ὁ στρατηγός, ἔχω νὰ σὲ ὁμιλήσω περὶ πράγματος σπουδαίου.

— Τίνος, πάτερ μου; ἠρώτησεν ἡ Βάνιγκα.

— Μετ' ὀλίγον θὰ εἶσαι δέκα ὀκτὼ ἐτῶν· αὐτὴ εἶναι ἡ ἡλικία εἰς τὴν ὁποίαν ὑπανδρεύονται συνήθως αἱ εὐγενεῖς Ῥωσσοῖδες. — Ὁ στρατηγὸς ἐσιώπησε πρὸς στιγμὴν ὕπως κρίνῃ ὁποῖαν ἐντύπωσιν ἐνεποιῶν οἱ λόγοι του ἐπὶ τῆς Βάνιγκας· ἀλλ' ἡ χεῖρ αὐτῆς ἔμεινεν ἀκίνητος μεταξὺ τῆς τοῦ πατρὸς. — Πρὸ ἑνὸς ἔτους ὑπεσχέθην τὴν χεῖρά σου, προσέθηκεν ὁ στρατηγός.

— Ἐμπορῶ νὰ μάθω εἰς ποῖαν; ἠρώτησεν ἡ Βάνιγκα μετὰ ψυχρότητος.

— Εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Συμβούλου, ἀπάντησεν ὁ στρατηγός· τί φρονεῖς περὶ αὐτοῦ;

— Εἶναι ἐντιμὸς καὶ εὐγενὴς νέος, ὡς λέγουν, εἶπεν ἡ Βάνιγκα· ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχω ἰδιαιτέραν γνώμην περὶ αὐτοῦ, διότι πρὸ τριῶν ἐτῶν εὐρίσκαται εἰς τὴν φρουρὰν τῆς Μόσχας.

— Ναί, εἶπεν ὁ στρατηγός· ἀλλ' ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἐπανέρχεται.

Ἡ Βάνιγκα ἔμεινεν ἀτάραχος.

— Λοιπὸν, δὲν ἀπαντᾷς τίποτε; ἠρώτησεν ὁ στρατηγός.

— Ὄχι, πάτερ μου· ἔχω μόνον μίαν χάριν νὰ σὰς ζητήσω.

— Τὴν ποῖαν;

— Δὲν ἐπαθύμουν νὰ ὑπανδρευθῶ πρὶν γίνω εἴκοσιν ἐτῶν.

— Καὶ διὰ τί;

— Ἐκκαμὰ ἐν τάξιμον.

— Ἀλλ' ἂν αἱ περιστάσεις ἀπῆλθον νὰ ἐπιταχυνθῇ αὐτὸς ὁ γάμος;

— Ποῖαι περιστάσεις; ἠρώτησεν ἡ Βάνιγκα.

— Ὁ Θεόδωρος σὲ ἀγαπᾷ, εἶπεν ὁ στρατηγός ἀτενίζων αὐτήν.

— Τὸ ἤξεύρω, ἀπάντησεν ἡ κόρη ἀτάραχος, ὡς εἰ ἐπρόκειτο λόγος περὶ ἄλλης.

— Τὸ ἤξεύρεις! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός.

— Μάλιστα, μὲ τὸ εἶπα.

— Καὶ πότε;

— Χθές.

— Καὶ ἀπάντησες· . . .

— Ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναχωρήσῃ.

— Καὶ συγκατένευσε;

— Μάλιστα, πάτερ μου.

— Πότε ἀναχωρεῖ;

— Ἀνεχώρησεν.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ὁ στρατηγός, μὲ ἀφῆκεν εἰς τὰς δέκα.

— Καὶ ἐμὲ, τὰ μεσάνυκτα, εἶπεν ἡ Βάνιγκα.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ στρατηγός καὶ τότε πρῶτον ἀνέπνευσεν ἀνέτως· εἶσαι ἀξία κόρη, Βάνιγκα, καὶ σὲ παραχωρῶ ὅ,τι μὲ ἐζήτησες, δηλαδὴ δύο ἔτη ἀκόμη· ἀλλὰ γνώριζε ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἐζήτησεν αὐτὸν τὸν γάμον.

— Εἶμαι κόρη εὐπειθῆς καὶ δὲν θὰ δειχθῶ ἀπειθῆς ὑπήκοος.

— Καλὰ, Βάνιγκα, καλὰ, εἶπεν ὁ στρατηγός. Καὶ λοιπὸν, ὁ δυστυχὴς Θεόδωρος σὲ εἶπε τὸ πᾶν;

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἡ Βάνιγκα.

— Ἐμάθες ὅτι ὠμίλησεν εἰς ἐμὲ πρῶτον;

— Τὸ ἔμαθα.

— Καὶ ἀπὸ αὐτὸν λοιπὸν ἔμαθες ὅτι εἶχον ὑπεσχέθῃ τὴν χεῖρά σου;

— Ἀπὸ αὐτόν.

— Καὶ συγκατετέθη νὰ ἀναχωρήσῃ; Εἶναι καλὸς καὶ εὐγενὴς νέος· ἡ προστασία μου δὲ θὰ τὸν λείψῃ. Ὄ! ἂν δὲν εἶχα δώσει τὸν λόγον μου, τὸν ἡγάπων τόσο, ὥστε, ἂν καὶ σὺ δὲν εἶχες ἀντιπάθειαν κατ' αὐτοῦ, εἰς τὴν τιμὴν μου, θὰ τὸν ἐδίδα τὴν χεῖρά σου.

— Καὶ δὲν ἐμπορεῖτε ν' ἀποσύρετε τὸν λόγον σας; ἠρώτησεν ἡ Βάνιγκα.

— Ἀδύνατον, εἶπεν ὁ στρατηγός.

— Λοιπὸν, ὅ,τι πρέπει νὰ γίνῃ ἅς γίνῃ, εἶπεν ἡ Βάνιγκα.

— Ἴδοὺ πῶς πρέπει νὰ ὁμιλῇ ἡ κόρη μου, εἶπεν ὁ στρατηγός ἀσπαζόμενος αὐτήν. Καλὴν νύκτα Βάνιγκα. Δὲν σὲ ἐρωτῶ ἂν τὸν ἡγάπας. Ἐκάματε καὶ οἱ δύο τὸ χρέος σας· δὲν ἀπαιτῶ τίποτε περισσότερον.

Εἰπὼν δὲ ταῦτα, ἠγέρθη καὶ ἐξῆλθεν. Ἡ Ἀννούσκα ἕστατο εἰς τὸν διάδρομον, ὁ δὲ στρατηγός, νεύσας αὐτῇ νὰ εἰσέλθῃ, ἀπεμακρύνθη πρὸ τῆς θύρας τοῦ δωματίου αὐτοῦ εὔρε τὸν Γρηγόριον.

— Λοιπὸν, ἐξοχώτατε; ἠρώτησεν εὔτως.

— Λοιπὸν, εἶπεν ὁ στρατηγός, εἶχες καὶ δίκαιον καὶ ἄδικον. Ὁ Θεόδωρος ἀγαπᾷ τὴν κόρην μου, ἀλλ' αὐτὴ δὲν τὸν ἀγαπᾷ. Ὁ Θεόδωρος ὑπῆγεν εἰς τὸ δωματίον τῆς εἰς τὰς ἑνδέκα, ἀλλ' ἐξῆλθε τὰ μεσάνυκτα διὰ πάντα. Ἀδιάφορον ἔλα αὔριον θὰ λάβῃς τὰ χίλια ρούβλια καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

Ὁ Γρηγόριος, ἐκπληκτος, ἀπεμακρύνθη.

Ω

(Ἔπεται συνέχεια.)